

Jumalaksi tekeytymistä

”Tämä on meidän Jumalamme! Häneen me panimme toivomme, ja hän pelasti meidät. Tämä on Herra, häneen me kiinnitämme toivomme, iloitkaamme ja riemuitkaamme! Hän pelastaa meidät.” (Jes. 25:9.)

Avaintekstit:

Jes. 13;
Jes. 13:2–22;
Jes. 14;
Jes. 24–27.

Pastori oli juuri pitänyt syvällisen saarnan ylpeydestä. Saarnan jälkeen kuulijakunnassa ollut nainen odotti pastoria ja kertoi tälle olevansa kovin ahdistunut ja haluavansa tunnustaa suuren synnin. Pastori kysyi, mikä tuo synti oli.

”Nainen vastasi: ’Ylpeyden synti, sillä joitakin päiviä sitten istuin peilin edessä tunnin ajan ihailmassa omaa kauneuttani.’

’Voi sentään’, pastori vastasi, ’ei se ollut ylpeyden synti — se oli mielikuvituksen synti.’” – C. E. McCartney (toim. Paul Lee Tan, *Encyclopedia of 7700 Illustrations: Sings of the Times*), s. 1100.

Siitä lähtien kun synti sai alkunsa mahtavan enkeliolennon sydämessä, ylpeys ei ole kunnioittanut todellisuuden rajoja (sen paremmin enkeleiden kuin ihmistenkään keskuudessa). Pahimmalta ongelma näyttää niissä, jotka hautovat mielessään hengellistä ylpeyttä, mikä on melko sääliittävä piirre olennoissa, jotka ovat niin turmeltuneita, että heidän pelastuksensa on täysin riippuvainen jonkun toisen teosta heidän puolestaan.

Tällä viikolla tarkastelemme ylpeyden ja itsensä korottamisen alkuperää.

KANSOJEN TUOMIO

(JES. 13)

Jes. 13:1 mainitsee Jesajan tekstin kirjoittajaksi (vrt. Jes. 1:1; Jes. 2:1). Vaikuttaa siltä, että tästä alkaa uusi jakso Jesajan kirjassa. Luvut 13–23 sisältävät tuomion ennustuksia eri kansoille.

Miksi profetiat eri kansoja vastaan alkavat Babylonian tuomiota koskevasta ennustuksesta?

Jes. 10:5–34 oli jo ilmoitettu tuomio, joka kohtaisi Assyriaa, joka oli Jesajan päivinä suurin uhka. Jes. 14:24–27 toistaa lyhyesti Herran suunnitelman murtaa Assyria. Muutoin luvut 13–23 käsittelevät muita uhkia, joista Babylon oli suurin.

Rikasta ja vanhaa kulttuurillista, uskonnollista ja poliittista perintöä kantavasta Babyloniasta kehkeytyi myöhemmin suurvalta, joka valloitti Juudan ja vei sen asukkaat pakkosiirtolaisuuteen. Jesajan aikana ei näyttänyt ilmeiseltä, että Babylonia voisi uhata Jumalan kansaa. Suurimman osan Jesajan aikaa Assyria alisti Babyloniaa. Vuodesta 728 eKr. eteenpäin, jolloin Tiglatpileser III otti Babylonian valtaansa ja hänestä tuli sen kuningas hallitsijanimellä Pulu (tai Pul; ks. 2. Kun. 15:19; 1. Aik. 5:26), Assyrian kuninkaat ottivat Babylonian aina uudestaan valtansa alle (710 eKr., 702 eKr., 689 eKr., 648 eKr.) Lopulta Babylonia kuitenkin nousi suurvallaksi, joka tuhoaisi Juudan valtakunnan.

Lue Jes. 13. Miksi rakastava Jumala tekee tai sallii tällaista? Varmasti viattomatkin joutuivat kärsimään (Jes. 13:16), eikö vain? Miten ymmärrämme Jumalan toiminnan? Eikö se, että rakkauden Jumala reagoi tällä tavalla, ole riittävä todiste siitä, miten paha synti on? Nämä ovat Jeesuksen varoituksen sanoja, jotka hän esittää Jesajan kautta. Kyseessä on sama Jeesus, joka antoi anteeksi, paransi, vetosi ja kehotti syntisiä tekemään parannuksen. Miten sinä ymmärrät tämän puolen rakastavan Jumalan luonteessa? Kysy itseltäsi myös: Voisiko tämä viha itse asiassa kummuta hänen rakkaudestaan? Jos voi, niin miten? Tai tarkastele asiaa toisesta näkökulmasta, ristin näkökulmasta. Jeesus itse kantoi ristillä maailman synnit kärsien enemmän kuin kukaan on koskaan kärsinyt, jopa enemmän kuin nuo "viattomat", jotka joutuivat kärsimään kansan synnin tähden. Miten Kristuksen kärsimys ristillä auttaa vastaamaan näihin vaikeisiin kysymyksiin?

**ENTINEN
SUURI
BABYLONIN
KAUPUNKI
(JES. 13:2-22)**

Vuonna 626 eKr. kaldealainen Nabopolassar nosti Babylonian loistoon kukistamalla (Meedian kanssa) Assyrian. Hän teki itsestään Babylonian kuninkaan ja aloitti uus-babylonialaisen dynastian. Hänen poikansa Nebukadnessar II valloitti Juudan ja vei sen asukkaat pakkosiirtolaisuuteen.

Millaisen lopun Babylonin kaupunki viimein sai? Ks. Dan. 5.

Vuonna 539 eKr. Kyyros valloitti Babylonin osaksi Meedian ja Persian valtakuntaa (Dan. 5) ja kaupunki menetti itsenäisyytensä. Vuonna 482 eKr. Kserkses I tukahdutti babylonilaisten kapinan Persian hallintoa vastaan. Hän poisti pääjumala Mardukin patsaan ja tuhosi linnoituksia ja temppeleitä.

Aleksanteri Suuri valloitti Babylonin persialaisilta 331 eKr. Huolimatta hänen lyhytikäisestä unelmastaan tehdä Babylonista itäisen valtakuntansa pääkaupunki, kaupunki rapistui useiden vuosisatojen ajan. Vuoteen 198 eKr. tultaessa roomalainen Septimius Severus löysi Babylonin hylättynä ja autioituneena. Tänä päivänä joitakin irakilaisia kyläläisiä asustaa tuon muinaisen kaupungin alueella, mutta kaupunkia ei ole rakennettu uudestaan.

Babylonin kohtalo, jota Jes. 13 kuvaa, vapauttaa Jaakobin jälkeläiset, jotka ovat olleet Babylonin sorron alla (Jes. 14:4-6). Ennustus toteutui, kun Kyyros valloitti Babylonin vuonna 539 eKr. Vaikka hän ei tuhonnut kaupunkia, se oli lopun alkua Babylonille, eikä se enää koskaan sen jälkeen uhannut Jumalan kansaa.

Jes. 13 kuvailee Babylonin kukistumisen jumalallisena tuomiona. Soturit, jotka valtaavat kaupungin, ovat Jumalan lähettämiä (Jes. 13:2-5). Tuomion aikaa kutsutaan ”Herran päiväksi” (Jes. 13:6, 9). Jumalan viha on niin vahvaa, että se vaikuttaa jopa tähtiin, aurinkoon, kuuhun, taivaisiin ja maahan (Jes. 13:10, 13).

Vertaa tätä Tuom. 5, jossa Deboran ja Barakin laulu kuvaillee, miten Herran liikkuessa maa vapisee ja pilvet syöksevät vettä (Tuom. 5:4). Tuom. 5:20, 21 kuvaillaan, miten luonto, mukaan lukien tähdet, on mukana taistelussa sortajaa vastaan.

Miten Babyloniassa elänyt ihminen olisi suhtautunut Jes. 13. luvun sanoihin?

**UUOREN
"KUNIN-
KAAN"
KUKISTUMI-
NEN**

(JES. 14)

Jatkona Babylonian kukistumiselle (Jes. 13), jonka yhteydessä Jumalan kansa vapautuu (Jes. 14:1-3), Jes. 14:4-23 esittää pilkkalaulun (ks. myös Miika 2:4; Hab. 2:6) Babylonian kuninkaasta. Sitä ei ole tarkoitettu kirjaimellisesti otettavaksi, sillä siinä kuvataan, miten kuolleet kuninkaas ottavat kollegansa vastaan tuonelassa (Jes. 14:9, 10), jossa tämän vuoteena ovat madot ja toukat (Jes. 14:11). Tämä oli dramaattinen tapa kertoa ylpeän kuninkaan alentamisesta, ei siis mikään kannotto kuolleiden tilaan.

Miten Jes. 14:12-14 soveltuu Babylonian kuninkaaseen?

Babylonian kuninkailta ei puuttunut itseluottamusta (Dan. 4, 5). Se, että joku pyrki korottamaan itsensä "Korkeimman vertaiseksi" (Jes. 14:14), ylittää kuitenkin jo kaikkein paisuneimman egon. Vaikka kuninkaas kerskuivat vahvoilla yhteyksillään jumaliin, he olivat silti alamaisia niille. Tämä osoitettiin joka vuosi Babylonian uudenvuoden juhlissa, jolloin kuninkaan piti riisua kuninkuuden arvomerkkinsä ennen kuin lähestyi Marduk-jumalan patsasta, jotta hänen kuninkuutensa voitaisiin uudelleen vahvistaa. Sitä, että kuningas syrjäyttäisi edes yhden vähäisimmistä jumalista, olisi pidetty hulluutena ja itsemurhana.

Kuten Jes. 14, samoin Hes. 28 tunnistaa Tyroksen hallitsijassa taivasta haastavaa ylpeyttä. Tässäkin kuvaus ylittää maallisen hallitsijan ominaisuudet. Tämä ylpeä vallanpitäjä oli Eedenissä; vartijaenkeli, kerubi Jumalan pyhällä vuorella, täydellinen siihen asti, kunnes hänestä löytyi syntiä ja Jumala heitti hänet ulos. Lopulta hänet tuhotaan tulella. (Hes. 28:12-18.) Jos sanoja sovellettaisiin ihmiseen, ne olisivat niin kuvaannollisia, että olisivat lopulta merkityksettömiä. Ilm. 12:7-9 kertoo mahtavasta olennosta, joka heitettiin taivaasta: Paholainen, "tuo koko ihmiskunnan eksyttäjä" (Ilm. 12:9), joka petti Eevaa Eedenissä (1. Moos. 3).

"[S]inä sanot: 'Minä olen jumala; minä istun jumalten istuimella keskellä merta.' Ihminen sinä olet, et jumala[.]'" (Hes. 28:2.) Paholainen tuhoutuu tulella (Ilm. 20:10), eikä enää palaa maailmankaikkeutta vaivaamaan.

Vrt. Jes. 14:13, 14 kohtiin Matt. 11:29; Joh. 13:5 ja Fil. 2:5-8. Millainen Jumalan luonne on Paholaisen luonteeseen verrattuna? Miten Herra suhtautuu ylpeyteen, ylimielisyyteen ja itsensä korottamiseen?

TAIVAAN PORTTI (JES. 13, 14)

Jes. 14. luvun pilkkalaulu Paholaisesta, langenneesta kointähdestä, sarastuksen pojasta (Jes. 14:12), sekoittuu pilkkalauluun Babylonian kuninkaasta. Miksi? Vrt. Ilm. 12:1-9, jossa Paholaiseksi tunnistettu lohikäärme (Ilm. 12:9) yrittää tuhota lapsen heti tämän synnyttyä. Ilm. 12:5 paljastaa lapsen Kristukseksi. Mutta kuningas Herodeshan yritti tappaa Jeesuslapsen (Matt. 2). Lohikäärme kuvaa sekä Paholaista että Rooman valtaa, jota Herodes edusti, sillä Paholainen toimii ihmisten kautta. Paholainen oli voima myös Babylonian ja Tyroksen kuninkaan taustalla.

Miksi Babylon viittaa myöhemmin Roomaan (1. Piet. 5:13) ja pahaan voimaan, josta Ilmestyskirja kertoo (Ilm. 14:8; 16:19; 17:5; 18:2, 10, 21)?

Kuten kirjaimellinen Babylon, Rooma ja Ilmestyskirjan "Babylon" ovat ylpeitä, häikäilemättömiä valtoja, jotka sortavat Jumalan kansaa. Ks. erityisesti Ilm. 17:6: se oli "juopunut pyhiin verestä". Ne kapinoivat Jumalaa vastaan. "Babylon" oli babylonian kielellä *bab ili*, 'jumalten portti', viitaten paikkaan, josta on pääsy jumalalliseen valtakuntaan. Vrt. 1. Moos. 11, jossa ihmiset rakensivat Babylonin tornin, jotta heidän ei tarvitsisi vastata Jumalalle mistään.

Kun Jaakob heräsi unesta, jossa näki tikkaiden yhdistävän taivaan ja maan, hän huusi: "Tämä on - - Jumalan asuinsija ja itse taivaan portti." (1. Moos. 28:17.) Jumalan asuinsija on taivaan portti! Sieltä löytyy pääsy Jumalan valtakuntaan. Jaakob antoi paikalle nimeksi Betel, 'Jumalan huone'.

"Taivaan portti" ja "jumalten portti" olivat vastakkaisia tapoja saavuttaa jumalallinen valtakunta. Jaakobin tikkaat lähtivät taivaasta. Jumala laski ne ylhäältä. Babylon torneineen ja temppeleineen oli ihmisten rakentama alhaalta ylöspäin. Nämä vastakkaiset tavat edustavat vastakkaisia teitä pelastukseen: Jumalan armo vs. ihmisen teot. Aito usko perustuu nöyrään Betelin malliin: "Armosta Jumala on teidät pelastanut - -." (Ef. 2:8, 9.) Väärä uskonto (lakihenkisyys, maallinen humanismi) perustuu ylpeään Babylonin malliin.

Vietettyään muutaman vuoden zen-luostarissa lauluntekijä Leonard Cohen sanoi haastattelussa: "En ole pelastettu." Mitä hänen olisi pitänyt tietää pelastuksesta?

SIIONIN LOPULLINEN VOITTO

(JES. 24-27)

Muista kansoista annettujen ennustusten jälkeen (Jes. 13-23), Jes. 24-27 kuvailee maailmanlaajuisessa mittakaavassa Jumalan vihollisten lopullista tappiota ja Jumalan kansan vapautusta.

Miksi Jesajan kuvaus maan autioitumisesta (Jes. 24) muistuttaa Ilmestyskirjan kuvausta tuhatvuotiskauden tapahtumista (Ilm. 20)?

Kuten Jes. 13-14 kohdalla, kirjaimellisen Babylonian piirteet soveltuvat myöhempiinkin valtoihin, ja "Babylonian kuningas" edustaa yhteenliittymää ihmishallitsijoiden ja heidän taustallaan vaikuttavan neron, itsensä Paholaisen, välillä. Niinpä sanoma Babylonian kaatumisesta (Jes. 21:9), voidaan toistaa myös myöhempänä aikana (Ilm. 14:8; Ilm. 18:2), ja Paholainen tuhotaan lopulta Kristuksen toisen tulemisen jälkeen (Ilm. 20:10). Vaikka kirjaimellisen Babylonian tuho oli "Herran päivä" (Jes. 13:6, 9), toinen suuri ja kauhistuttava Herran päivä on tulossa (Joel 3:4; Mal. 3:23; vrt. Sef. 1:7).

Samalla tavoin Jes. 24. luvussa profeetan näky ulottuu hänelle itselle tutuista olosuhteista aikaan, jolloin "[k]uu kalpeenee, aurinko häpeää, kun Herra Sebaot hallitsee Siionin vuorella ja Jerusalemissa" (Jes. 24:23). Jesaja varmaankin ajatteli, että näky koski sitä Jerusalemiä, jonka hän tunsikin, mutta Ilmestyskirja selittää, että näky saa täyttymyksensä uudessa Jerusalemissa (Ilm. 21:2). "Kaupunki ei myöskään tarvitse valokseen aurinkoa eikä kuuta, sillä Jumalan kirkkaus valaisee sen, ja sen lamppuna on Karitsa." (Ilm. 21:23.)

Hävittääkö Jumala todella kaikki pahat?

Ks. Jes. 28:21. Jumalan toteuttamaa tuhoamistyötä kutsutaan oudoksi. Tuhoaminen on Jumalalle outo teko, koska hän ei haluaisi toimia näin, mutta hän silti tekee työnsä ja toteuttaa tekonsa. On totta, että synti kantaa mukanaan itsetuhon siemeniä (Jaak. 1:15), mutta koska Jumalalla on lopullinen valta elämästä ja kuolemasta ja hän päättää lopullisen tuhoamisen ajan, paikan ja tavan (Ilm. 20), on turha väittää, että hän antaisi synnin kirouksen loppua jollakin passiivisella tavalla: antamalla synn ja seurauksen lain johtaa luonnolliseen loppuunsa.

KERTAUS

Lisäaineistoa: ”Saammeko pelastuksen, jos täytämme jotkin tietyt ehdot? – Emme koskaan pääse Kristuksen luo ehtoja täyttämällä. Miten sitten tulemme Kristuksen luo? Se on ehtona, että elävän uskon kautta turvaudumme täysin ja kokonaan ristiinnaulitun ja ylösnousseen Vapahtajan veren ansioihin. Kun sen teemme, tekomme ovat vanhurskauden tekoja. Kun Jumala kutsuu syntistä meidän maailmassamme, kutsuun ei sisälly ehtoja; Kristuksen kutsu itsessään vetää Jumalan puoleen, eikä siinä vaadita, että ’sinun on nyt vastattava päästäksesi Jumalan luo’. Syntinen tulee, ja Jumala antaa hänen mieleensä näyn Kristuksesta korotettuna Golgatan ristille. Tämän nähdessään hän tarttuu kiinni rakkauteen, joka on suurempaa kuin kuvitella saattaa.” (6MR 32.)

Keskustelunaiheita:

1. Katso yllä olevaa lainausta Ellen Whitelta. Lue se keski-
viikon tutkisteluosuuden valossa. Mitä kirjoittaja pyrkii sanomaan meille? Huomaa, miten lausunnossa näkyy kristityn vaellukseen liittyvät molemmat osatekijät: usko ja sitten teot. Miten kirjoittaja erottelee nämä kaksi?

2. Miksi ylpeys ja ylimielisyys ovat niin vaarallisia syntejä? Miksi niistä on vaikea päästä eroon? Voiko se johtua siitä, että juuri nämä ominaisuudet tekevät ihmisen sokeiksi sille, että hänen tulisi päästä niistä eroon? Jos olet ylpeä, ajattelet olevasi ihan hyvä, ja jos ajattelet olevasi ihan hyvä, miksi sinun pitäisi muuttua? Miten ristin (ainoan pelastuskeinon) pohtiminen voi olla tehokas lääke ylpeyteen ja ylimielisyyteen?

3. Näkeekö Jesaja mitään toivoa muiden kansojen ihmisille? Ks. esim. Jes. 25:3, 6; Jes. 26:9 (vrt. Ilm. 19:9).